

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI ROZTOKI

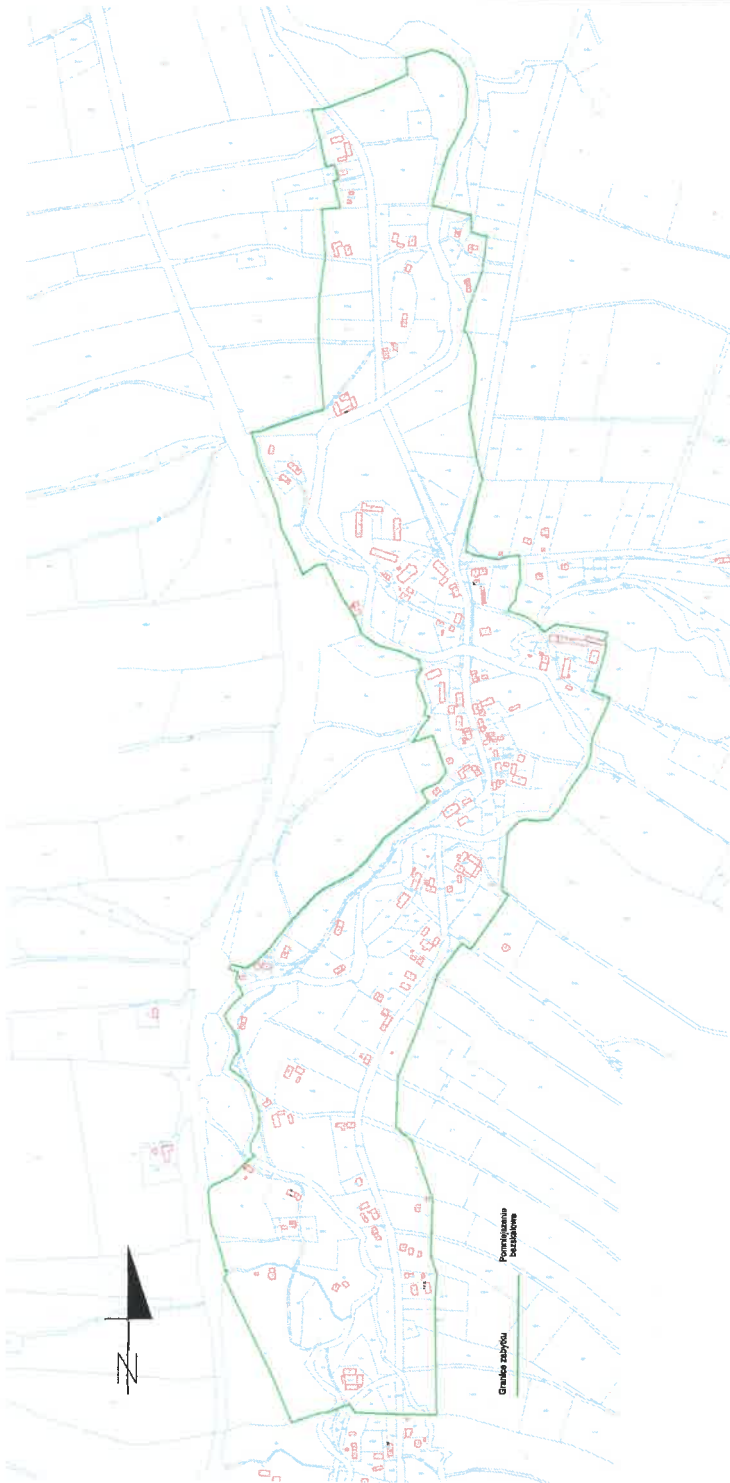
2. Czas powstania

XVI w.

3. Miejscowość

ROZTOKI

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna

województwo: **DOLNOŚLĄSKIE**

powiat: **KŁODZKI**

gmina: **MIĘDZYLESIE**

6. Współrzędne geograficzne

50° 11' 30.599" N 16° 40' 13.491" E

7. Użytkowanie obecne

MIESZKALNE

8. Stan zachowania

3

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

NAZWY: Schonirweil, Schonuwald, Schonwald, Schonfeld, Schönwald, Schönwald, Ssonwald, Ssönwald, Schönwald, Schirwald, Schörfeldt, Schoenwald, Schöfeld

HISTORIA: Pierwsza wzmianka o Roztokach pochodzi z 1358 r., jako wieś należąca do rodziny Glubos. W późniejszym okresie funkcjonowała w ramach dóbr międzywieskich. W 1609 r. zostały wyodrębnione z dóbr międzywieskich i utworzono z kilku miejscowości (Gajnik, Goworów, Nowa Wieś, Szklarni, Potoczek, Jodów) nową dobrą z siedzibą w Roztokach. Wieś uległa zniszczeniu w wyniku działań wojny trzydziestoletniej. Roztoki były dużą wsią o charakterze rolniczo-rzemieślniczym. W latach 1631-1861 odnotowano tu 22-24 kmięci oraz 13 zagrodników. W latach 1725-26 wybudowany tu murywany kościół tworzący zespół razem z cmentarzem oraz plebanią. Nieopodal kościoła znajduje się również złożenie dworskie (pierwotnie powstały ok. 1569 r.) odbudowany w 1836 r. po pożarze. XIX w. przynosi rozwój tkactwa – działały tu 62 warsztaty tkacie oraz zakłady produkcyjne (suszarnia lnu, tkalnia mechaniczna). W 1875 r. dzięki połączeniu kolejowemu Roztoki zyskały na znaczeniu jako wieś letniskowa. W 1939 r. wieś zamieszkiwały 629 osoby.

Roztoki to dość duża wieś o nieregularnych kształcie. Większość zabudowy stanowią historyczne murywane budynki mieszkalne i gospodarce charakterystyczne dla ziemi Kłodzkiej. W ostatnich latach obserwuje się tendencję budowy nowych obiektów mieszkalnych.

Istniejące zagrożenia, postulaty konserwatorskie, źródła i literatura – załącznik do karty ewidencyjnej nr 1.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

3 września 2023 r.

Jędrzej Mustiał

1. Miejscowość	ROZTOKI	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres	6. Zawartość załącznika
2. Gmina	MIĘDZYLESIE	HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI ROZTOKI	ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA POSTULATY KONSERWATORSKIE ŹRÓDŁA I LITERATURA
3. Powiat	KŁODZKI		
4. Województwo	DOLNOŚLĄSKIE		

ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA:

- zatrzymanie historycznego układu ruralistycznego wsi
- przebudowa i niezgodne z doktryną konserwatorską prace remontowe historycznej zabytkowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej

POSTULATY KONSERWATORSKIE:

- rozbudowa wsi z poszanowaniem historycznego ukształtowanego układu ruralistycznego
- zachowanie dominanty jaką stanowi kościół pw. św. Marcina
- powstrzymanie dalszej degradacji oraz prace remontowe plebanii
- powstrzymanie dalszej degradacji oraz prace remontowe dworu
- budowa nowych obiektów z zastosowaniem materiałów występujących w budownictwie lokalnym oraz z zachowaniem cech charakterystycznych dla Kotliny Kłodzkiej
- prace remontowe i modernizacyjne przy historycznej zabudowie mieszkalnej i gospodarczej należy prowadzić z zachowaniem i poszanowaniem oryginalnej substancji zabytkowej
- zachowanie i konserwacja małej architektury sakralnej
- prace przy obiektach zabytkowych należy prowadzić w uzgodnieniu ze służbami konserwatorskimi

ŹRÓDŁA I LITERATURA

Dehio-Handbuch der Kunstdenkmäler in Polen Schlesien, Berlin 2005.

Knies J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, 1845.
Słownik geografii turystycznej Sudetów, T. 16: Masyw Śnieżnika i Góry Białskie., Wrocław 1993.

Kartografia

Messtischblatt Mittenwalde 5866, ok. 1936 r.

Opracowanie załącznika:
(data i podpis)

3 września 2023 r.
Jędrzej Musiał

